

Budoucnost panelových sídlišť

Ing. arch. Šárka Kubínová
školitel: doc. Ing. arch. Maxmilián Wittmann, Ph.D.
Ústav teorie, FA VUT v Brně

Abstrakt

Článek se zabývá základním úvodem do problematiky, metodikou vědecké práce a cílem disertační práce na téma „Budoucnost panelových sídlišť“.

Klíčová slova

panelové sídliště, Brno, bydlení, lidské měřítko, monofunkčnost, socialistická bytová výstavba

Abstract

The article presents the introduction to the topic, methodology of scientific work and purpose of dissertation thesis “The future of prefab housing estates”.

Keywords

prefab housing estate, Brno, human scale, sided nature, socialist housing development

1. Formulace zadání a problému

2.1 Zadání

Panelová sídliště poskytují bydlení významné části české populace. Zaujímají značná území, jejichž rozvojový potenciál se jeví nedoceněný. Maximálně komplexní zkoumání možností rozvoje panelových sídlišť musí být podloženo identifikací jejich hodnot a nedostatků. [1]

2.2 Formulace problému

Asi třetina obyvatel České republiky stále bydlí na panelových sídlištích. [2] Panelová sídliště vznikala na základě velké poptávky po bydlení ve městě. Tato sídliště v době svého vzniku umožnila hygienicky kvalitní a dostupné bydlení velkému

počtu obyvatel. Před samotnou výstavbou bylo věnováno množství energie teoretickým pracím a analýzám, díky kterým byly navrženy velmi účelné, kvalitní a funkční bytové jednotky. V důsledku toho je i dnes o bydlení v panelových domech stále zájem. [3]

Postupem času ale vyvstávalo množství problémů zejména v oblasti urbanistické, psychologické a sociologické. Panelová sídliště jsou fungujícími stroji na bydlení, ale na mnoha místech postrádají jakoukoli přidanou hodnotu. Mezi charakteristické problémy panelových sídlišť patří jejich monofunkčnost a s tím související nedostatek pracovních příležitostí, nedostatečné občanské vybavení a nedostatek příležitostí ke kulturním a rekreačním aktivitám. Na základě této skutečnosti jsou panelová sídliště během dne a o víkendech prázdná a slouží jako noclehárna velkému množství obyvatel. Dalším problémem je nedostatečný stupeň identifikace obyvatel s místem bydliště a nefunkční urbanistická struktura – zejména absence lidského měřítka. A významným problémem, který se ovšem netýká pouze panelových sídlišť, je stále rostoucí stupeň automobilizace s tím spojené dopravní problémy (nejvýrazněji citelné v dopravě v klidu). [4]

2. Cíl disertační práce

Cílem disertační práce je podrobné zmapování problematiky sídlišť, popis jejich limitů, formulace charakteristických a opakujících se problémů a nedostatků stejně jako výhod. Na základě této analýzy by měl být vytvořen metodologický obecný postup a návod pro jejich regeneraci a další rozvoj. Měla by být formulována urbanistická opatření, zásadní změny ve využití území a jiné architektonické a urbanistické intervence, které přispějí k aktivizaci a vitalitě sídlišť. Disertační práce by měla být zaměřena zejména na brněnská panelová sídliště.

3. Metodologický postup práce, použité metody

Práce se bude sestávat z několika částí. První částí bude zejména analýza vybraných brněnských sídlišť. K dispozici jsou projekty regenerace, ve kterých je velké množství sídlištních problémů již pojmenováno a řešeno. Úkolem práce bude mimo jiné systematické vyhodnocení obsahu těchto materiálů.

Součástí práce bude také vědecký experiment. V rámci práce budou vedeny studentské ateliéry. Zobecnění praktických poznatků z těchto ateliérů povede k formulaci teoretických principů dalšího vývoje panelových sídlišť.

4. Referenční literatura

KOŘÍNKOVÁ, Jana - KUPKOVÁ, Marika - ŽÁČKOVÁ, Markéta (edit.): *Oživit a ozvláštnit: Výtvarné umění v prostoru brněnských sídlišť*. Brno : Občanské sdružení SPKH, 2012. ISBN: 978-80-260-3722-4

OSWALT, Philipp - OVERMEYER, Klaus - MISSELWITZ Philipp. *Urban catalyst: The power of temporary use*. ISBN: 978-3-86922-261-5

KOLEKTIV AUTORŮ. *Lesná - 50 let sídliště: historie, současnost, perspektivy*. Brno : Občanské sdružení Obzor Lesná, 2012. ISBN 978-80-260-2839-0

MORAVČÍKOVÁ, Henrieta. *Bratislava: atlas sídlisk 1950 – 1995*. Bratislava : SLOVART, 2012. ISBN 978-80-556-0478-7

5. Seznam použité literatury a pramenů

[1] *Témata doktorských disertačních prací pro akademický rok 2013/2014*. Brno : 2012

[2] *Sčítání domů lidu a bytů 2011* [databáze online]. Praha : Český statistický úřad, 2011. Dostupné z URL: <<http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>>.

[3] MUSIL, Jiří a kolektiv. *Lidé a sídliště*. Praha : Svoboda, 1985.

[4] AULICKÁ, Zdeňka a kolektiv. *Regenerace sídlišť*. Praha : Výzkumný ústav výstavby a architektury, 1993. ISBN: 80-85124-25-4